

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
TOREK
21. FEB.
1989

Letnik XLIV.
Štev. 14 (2437)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.
700 din

P. b. b.

Pozitiven odmev na „Drugačno Koroško“!

Volilni sestanki obeh glavnih slovenskih kandidatov dr. Marjana Sturma in Frica Kerta (slika zgoraj) v Škofičah, Ločah in v Bilčovsu so dokazali, da je kandidatura široke volilne platforme „Drugačna Koroška/Anders Kärnten“ povzročila veliko zanimanja med občani na dvojezičnem ozemlju južne Koroške. Vsi sestanki so bili nadpovprečno dobro obiskani, večina obiskovalcev pa je kandidaturo pozitivno ocenila. Tako Sturm kot tudi Fric Kert sta poudarila, da je kandidatura „Drugačne Koroške“ potrebna, saj je to edino gibanje, ki lahko zaustavi agresiven pohod Haiderja na Koroškem. Več na 2. strani.

Olimpiada leta 1998 ob tromeji?

Predsedniki Koroške, Slovenije in Furlanije so se srečali v Beljaku, da bi s skupno izjavo podkrepili prizadevanja za zimsko OI na območju treh dežel leta 1998. Zdaj čakajo na odločitev Mednarodnega olimpijskega komiteja, ki bo zasedel aprila v Barceloni. Več na 8. strani.

Memorandum: Odložena izpolnitev dogovorjenih točk

Zvezni kancler dr. Franz Vranitzky in koroški deželni glavar dr. Peter Ambrozy odlagata uresničenje dvojezične trgovske akademije, podpore dvojezičnim otroškim vrtcem na južnem Koroškem, ter financiranja osrednjih narodnopolitičnih organizacij koroških Slovencev.

Na sobotni tiskovni konferenci v Celovcu sta namreč oba politika jasno poudarila, da mora biti najprej konstituiran narodnostni sosvet za koroške Slovence, potem pa naj bi začeli s konkretnimi

razgovori. Tako Vranitzky kot tudi Ambrozy sta s tem v zvezi poudarila, da ne pristajata na rešitev, kakršno vsebuje memorandum med Uradom zveznega kanclerja in obema slovenskima organizacijama iz februarja 1988, namreč da zvezna vlada najprej izpolni vse dogovorjene točke in da šele potem („im Gegenzug“) obe slovenski osrednji organizaciji vstopita v narodnostni sosvet.

Na nadaljnje vprašanje „Slovenskega vestnika“, postavljeno zveznem kanclerju

Vranitzkemu, ali pogojevanje izpolnitve narodnostnih pravic z vstopom manjšine v sosvet ne škodi ugledu Avstrije v mednarodni javnosti, je Vranitzky odgovoril, da Avstrija predvsem pri manjšinskih zadevah upošteva svojo pozicijo v tujini in da bo tako ravnala tudi v bodoče.

Koroški deželni glavar dr. Peter Ambrozy pa je novinarje informiral, da je koroška socialistična stranka Dunaju že posredovala imena članov SPO v tem sosvetu. Vodil jih bo bistrški župan,

ravnatelj Baurecht. V zvezi s sosvetom je Ambrozy še poudaril, da računa s tem, da bo le-ta konstituiran s člani Narodnega sveta koroških Slovencev, ker ZSO doslej še ni imenovala svoje člane.

V odgovoru na vprašanja novinarjev v zvezi z narodnostnim vprašanjem na Koroškem je Ambrozy tudi potrdil, da se vsa vprašanja v zadevi koroških Slovencev rešujejo v najožjem dogovoru med koroško deželno vlado in Dunajem.

Šmihel: Protesti so bili uspešni!

Kot smo izvedeli, so po protestih Strokovnega združenja pedagoških delavcev in pisanju našega lista odpravili nezakonito stanje na ljudski šoli v Šmihelu! Od 13. februarja dalje je dodatna učiteljica dodeljena razrednemu učitelju samo še pri jezikovnem pouku, v ostalih urah pa poučujeta dva učitelja, ki sta kvalificirana tudi za slovenski pouk.

PREBERITE

- 2 Kandidatne liste „Drugačne Koroške/Anders Kärnten“
- 3 Intervju z kandidatom Michaelom Markom
- 4 Heute im „Slovenski vestnik“
- 5 Mednarodni obzornik
- 6 Trst: nagrada za dijakinjo slovenske gimnazije Emico Wutte
- 7 Zbor „Rož“ navdušil v Landskronu
- 8 Franci Wiegale tretji v Ameriki

Veliko dvorano Cankarjevega doma v Ljubljani so napolnili člani Socialdemokratske zveze Slovenije in gostje iz Jugoslavije in inozemstva.

Začetek političnega pluralizma

Komaj mesec dni po ustanovitvi Slovenske demokratične zveze so minuli četrtek v ljubljanskem Cankarjevem domu ustanovili tudi Socialdemokratsko zvezo Slovenije.

Ustanovni kongres se je slovesno začel z že obvezno Prešernovo Zdravljico, ki jo je zapel APZ zbor Tone Tomšič, in z recitacijo Poldeta Bibiča. Prvi je spregovoril France Tomšič, ki velja za neformalnega vodjo slovenskih socialdemokratov. Udeleženci so sprejeli program in statut, izvolili 25 kandidatov za svet SDZS, 5 članov nadzornega odbora ter predsedstvo, v katerem so: Katja Boh, Miroslav Garb, Branko Gradišnik, Jože Kopše, Andrej Magajna, Vitodrag Pukelj, Slavko Sušec, Matjaž Šinkovec, France Tomšič, Boro Trčelj in Stane Žagar

Volilni sestanki „Drugečne Koroške“

Šentjakob v Rožu: v torek, 21. 2. 1989, ob 19.30 uri, v posojilnici

Globasnica: v sredo, 22. 2. 1989, ob 19.30 uri, v gostilni „Pri Šoštarju“

Radiše: v soboto, 25. 2. 1989 ob 19.30 v Kulturnem domu.

Sele: v nedeljo, 26. 2. 1989, ob 11. uri, v farnem domu.

Kotmara vas: v ponedeljek, 27. 2. 1989, ob 19.30 uri, v gostilni „Pri Mežnarju“

Žitara vas: v torek, 28. 2. 1989, ob 19.30 uri, v posojilnici v Miklavčevem

Borovlje: v sredo, 1. 3. 1989, ob 19.30 uri, v društveni sobi „Pri Bundru“

Pliberk: v četrtek, 2. 3. 1989, ob 19.30 uri, v kletni dvorani posojilnice Pliberk.

Darujte za volilni sklad „Drugečne Koroške“: Kto.-št. 32 748 pri Zvezi-bank Celovec.

Drugačna Koroška

Precej volilcev, v glavnem slovenske narodnosti, se je v petek, 17. februarja, zbralo na volilnem zborovanju Drugečne Koroške v Škofičah. Prvi slovenski kandidat dr. Marjan Sturm jim je razložil razloge za volilno združenje in poudaril, da je to v današnji koroški politični sceni edina možna alternativa, ki naj vsaj deloma zaustavi prihitevanje političnih strank po desni. Ob razlagi volilnega programa je tudi izpostavil problem šolstva, kjer se nadaljuje ločevanje in udeležence seznanil z objavo deželnega šolskega sveta, da bodo poleti pregrajevali učilnice tudi v ljudskih šolah v Škofičah, Hodišah in Šentilju.

V razpravi je bilo treba razčistiti vprašanje verodostojnosti v Drugečno Koroško vključene KEL, pri kateri je med ljudmi še vedno moteči element Smollejevo glasovanje in nerazčiščena situacija v sami KEL v zvezi z njegovim ravnanjem. Na ta dosti kritična vprašanja je odgovarjal tajnik KSOO Miha Zablatnik, ki je zagotovil, da KEL zavržno stoji na pozicijah Drugečne Koroške.

Zadeva Guggenberger: mandat naj miruje!

Prvi slovenski kandidat liste „Anderes Kärnten/Drugečna Koroška“ je v tiskovni izjavi zahteval, naj mandat celovškega župana Guggenbergerja v času sodnega postopka miruje. To je tudi v skladu s 27. členom celovškega mestnega pravilnika, ki v takem primeru to predvideva.

„Mučna in sramotna“

Televizijsko konfrontacijo med Ambrozyjem, Scheucherjem in Haiderjem sta v posebnih tiskovnih izjavah že v nedeljo ocenila tudi prva dva kandidata Drugečne Koroške/Anderes Kärnten, Hans Haider in Marjan Sturm. Hans Haider v prvi vrsti kritizira, da so se „vladajoči pogovarjali sami med seboj“ in da kandidati drugih strank in volilnih skupin niso bili vključeni, Marjan Sturm pa meni, da diskusija ponovno dokazuje, kako sramoten nivo je dosegla koroška deželna politika.

Sturm v izjavi nadaljuje, da je ravno zaradi takšnih politikov Koroška doma in v inozemstvu na slabem glasu. Nastal je vtis, da so Ambrozy, Scheucher in Haider zelo oddaljeni od realnih problemov in potreb prebivalstva. Očividno jim „polishow“ in blatenje pomenita več kot dokazovanje, da so pristojni za reševanje problemov.

Niti Ambrozy niti Scheucher nista bila v stanju razkrinkati Haiderjev populizem; s tem pa postaja še jasnejše, da vsakdo, ki voli

Ambrozyja ali Scheucherja, podpira politiko, ki je omogočila Haiderjev vzpon, poudarja Sturm in zaključuje, da Haiderja lahko zaustavi samo Drugečna Koroška/Anderes Kärnten, ki nastopa proti nemškemu nacionalizmu in za enakopravno sožitje obeh narodnosti v deželi.

Hans Haider pa ugotavlja, da mu je žal tistih Korošcev, ki se lahko na osnovi izjav treh politikov v televizijski debati odločijo, koga bodo volili. „Kajti videli smo, da še kako pomembnih tem sploh niso obravnavali“, pravi Hans Haider. Ničesar niso rekli o onesnaženju zraka, izpustili so problematiko odpadkov, izgrajevanje Drove v zgornjem toku, projekte na Dobraču, ki ogrožajo največji rezervoar pitne vode na srednjem Koroškem. Nič ni bilo slišati o novih idejah za gospodarsko politiko, prav tako pa so izpustili vprašanje Obirja; pristopa k Evropski gospodarski skupnosti. „Če je bilo to vse, kar vsebujejo strankini programi, potem nas na Koroškem čaka 5 mračnih let!“ zaključuje Hans Haider.

Michael Mark za tesnejši stik s prebivalstvom

Kandidat „Drugečne Koroške/Anderes Kärnten“ Michael Mark, ki se je rodil v Hodišah v družini malega kmeta, smatra za glavni problem ekološka vprašanja.

Zavzema se za splošno in takojšnjo zaščito okolja, saj vsak mesec odlašanja pomeni ekološko katastrofo. Opozarja tudi na vrsto nerešenih problemov na socialnem področju. To so na eni strani visoka brezposelnost na Koroškem, na drugi pa tudi vprašanje ustrezne pomoči malim in srednjim obratom, enakopravnost obeh spolov tudi zunaj javnih služb, pa tudi možnost svobodne odločitve, kdo izmed staršev nastopi karencni dopust. Mark se zavzema tudi za višjo podporo zasebnim kulturnim in socialnim iniciativam, predvsem pa predlaga, da bi se z znižanjem tarif javnih prometnih sredstev ljudje raje odpovedovali vožnje z lastnimi avtomobili in tako prispevali tudi k čistejšemu zraku.

Volilno združenje Mark izrecno pozdravlja tudi zato, ker se mu zdi pomembno, da vsebinsko ni omejeno le na vprašanja ekologije, temveč vključuje tudi socialna vprašanja, vprašanja demokratičizacije ter manjšinsko problematiko. Volilno združenje ocenjuje tudi kot priložnost za poenotenje stališč med koroškimi Slovenci, za katerega upa, da bo trajno. „Važno pa je tudi“, pravi Michael Mark, „da se Zelena alternativa v popolnosti zavzema za to vprašanje.“ V zvezi z dvojezičnim šolstvom je dejal, da je Smolle v parlamentu sicer glasoval za zakon, tega pa še zdaleč ni storil v širokem konsenzu. „Potrebno bo torej mnogo razgovorov, katerih cilj mora biti razvijanje sožitja, ki bo ustvarjalo čim širše možnosti za učenje drugega deželnega jezika.“

Mark si tudi sam želi srečati s Smollejem, saj meni, da je le-ta za zakon glasoval „v dobri veri“ za izboljšanje komunikacijske baze, da pa je koroška stvarnost drugačna. „Menim, da so v preteklosti Slovenci že dostikrat spoznali, da ne morejo verjeti obljubam.“

Možnost za osvojitve osnovnega mandata vidi Michael Mark v okrepljenem delovanju kandidatov, o delovanju poslanca v deželni zboru pa pravi: „Imeti mora najtesnejše stike z vsemi deželami, tako da lahko neposredno spozna njihove želje in težave. Za naše poslance pa mora veljati osnovno načelo, da morajo o konkretnih vprašanjih odločati ljudje sami. Poslanec v deželni zboru je le zagovornik teh teženj.“

Kandidati „Drugečne Koroške“

V treh od štirih volilnih okrožij bodo kandidati na prvih štirih mestih kandidirali po sledečem vrstnem redu: Na prvem mestu **mag. Hans Haider**, učitelj iz Beljaka, na drugem **dr. Marjan Sturm**, nameščenelec iz Škofjega dvora, tretji na listi je **mag. Michael Mark**, učitelj iz Spitala, četrti pa **Fric Kert**, učitelj iz Pliberka. Na volilnih listah pa so razvrščeni še sledeči kandidati:

v volilnem okrožju I:

5. mag. dr. Helmut Stockhammer, Celovec; 6. mag. Barbara Ortner, Celovec; 7. Terezija Iskra, Čahorče/Kotmara vas; 8. Hugo Gerald Hahn, Celovec; 9. Rosina Fasching, Celovec; 10. mag. Dietmar Pickl, Gospa sveta; 11. mag. Jože Wakounig, Kotmara vas; 12. Hermann Ogris, Borovlje; 13. Mira Šmid, Celovec; 14. dr. Sepp Brugger, Celovec; 15. Ilse Stockhammer-Wagner, Celovec; 16. Anton Sturm,

Kot smo v petkovi številki že poročali, je volilno združenje „Anderes Kärnten/Drugečna Koroška“ prejšnji teden pri koroški volilni komisiji vložilo svojo volilno listo z istim imenom, s katero bo kandidiralo po vsej Koroški.

Škofji dvor; 17. Gerfried Mörtl, Celovec; 18. Lia Leitner, Celovec; 19. Miha Zablatnik, Bilčovs; 20. dr. Klaus Ottomeyer, Celovec; 21. Slavko Einspieler, Bilčovs; 22. dr. Wolfgang Holzinger, Vetrin; 23. dr. Helga Mračnikar, Plešerka/Hodiše; 24. Peter Grumet, Vetrin; 25. Irmgard Gstettner, Celovec; 26. Hans-Jörg Sabotnik, Plešerka/Hodiše; 27. dr. Jože Messner, Celovec.

Volilno okrožje II

V tem okrožju se lista nekoliko razlikuje, in sicer je na 3. mestu Friedrich Zirgoi, tehnik, Velikovec; 4. je Fric Kert, učitelj, Nonča vas/Pliberk; sledijo pa: 5. mag. Michael Mark, Spittal; 6. Heinz Langmayer, Šentvid ob Glinji;

7. Jože Partl, Šmihel; 8. Adele Lassenberger, St. Stefan; 9. Hubert Budai, Velikovec; 10. dr. Terezija Wakounig, Šentprimoz; 11. Brigitte Busch, Železna Kapla; 12. dr. Wolfgang Gucher, Velikovec; 13. Jurij Mandl, Pliberk; 14. Harald Panosch, Šentvid ob Glinji; 15. dr. Klaus Ottomeyer, Celovec; 16. Franc Kukovica, Miklavčevo; 17. Hans-Peter Steinegger, Šentvid ob Glinji; 18. dr. Vladimir Wakounig, Šentprimoz; 19. dr. Jože Messner, Celovec; 20. drž. posl. Holda Harrich, Celovec.

Volilno okrožje III

5. Sabina Schautzer, Beljak; 6. mag. Herwig Burian, Beljak; 7. Marija Miškulnik, Šentjakob v

Rožu; 8. mag. Barbara Ortner, Celovec; 9. Horst Landmann, Beljak; 10. Helena Sticker, Šentjakob v Rožu; 11. Hans-Peter Lesjak, Vrba; 12. Eva Burian, Beljak; 13. dipl. inž. Hans Mikl, Ričarja vas; 14. mag. Werner Wintersteiner, Beljak; 15. Franc Janežič, Leše/Področica; 16. Reinhold Orter, Afritz; 17. Valentin Kargl, Bače; 18. drž. posl. Holda Harrich, Celovec.

Volilno okrožje IV

5. Friedrich Zirgoi, Velikovec; 6. Irene Stingler-Thaler, Möllbrücke; 7. dr. Ertl Volker, Spittal; 8. Monika Palle, Steinfeld; 9. Stanislav Konec, Trg; 10. Elfriede Ronacher, Spittal; 11. Johann Stingler, Möllbrücke; 12. Andrea Möderndorfer, Möllbrücke; 13. Karl Palle, Steinfeld; 14. Walter Egger, Lendorf; 15. Herbert Ronacher, Spittal; 16. Elisabeta Sitter-Gaugelhofer, Plešerka/Hodiše.

Landtagswahl 1989

Der „Slovenski vestnik“ setzt heute die Vorstellung der vier Spitzenkandidaten der Liste „Anderes Kärnten/Drugačna Koroška“ und der Spitzenkandidaten der anderen Parteien, die sich der Kärntner Landtagswahl am 12. März 1989 stellen, fort. Heute stellen wir Michael Mark, den an dritter Stelle gereihten Kandidaten der Liste „Anderes Kärnten/Drugačna Koroška“, vor. Mit ihm sprach Andrej Mohar, Redakteur des Slovenski vestnik.

„Im engsten Kontakt zur Bevölkerung...“

Slovenski vestnik: Sehr geehrter Herr Mark! Politisch sind Sie bisher vor allem in der Initiative „Rettet die Drau“ tätig gewesen. Wie ist es gekommen, daß Sie nun auf der Liste „Anderes Kärnten/Drugačna Koroška“ kandidieren?

Mark: Energiefragen sind fest mit Umweltfragen verknüpft. Man kann also eine sinnvolle Umweltpolitik nur betreiben, wenn man Energiefragen klärt, wenn man Energie und Rohstoffe nicht als Geschenk der Natur und als kostenlose Faktoren hinnimmt, sondern eben als Werte, mit denen man sorgsam umgehen muß.

Vor ungefähr einem Jahr hat sich mir zumindest im privaten Kreis die Frage gestellt, ob man dieses Thema nicht auf eine größere Aktionsebene heben soll. Meine erste Antwort war eher „Nein“, weil ich mit der Kraftwerksinitiative ziemlich eingedeckt war. Nachdem mir aber klar wurde, daß viele Fragen nur von oben herab entschieden werden können und sehr rasch entschieden werden müssen, wurde aus dem „Nein“ letztlich immer stärker ein „Ja“.

Persönlich habe ich mir gewünscht, daß eine möglichst breite Umweltplattform in Kärnten zustande kommt, was jedoch nicht gelang. Als dann aber auch die Möglichkeit im Raum stand, zwischen einer reinen Umweltgruppierung und einer Gruppierung, die einen breiteren Ansatz hat, zu entscheiden, hat es eigentlich keiner längeren Überlegung mehr bedurft, sich für die breitere Plattform zu entscheiden, weil sie eben neben Umweltfragen auch viele soziale Fragen, viele Fragen der Demokratie ausspricht, und weil sie sich auch in der Volksgruppenthematik eindeutig deklariert. Für mich wurde immer klarer,

daß die Kärntner Wirklichkeit auf diesem Sektor nicht stimmt, daß es einfach nicht so sein kann, daß man verfeindet lebt, daß man die Einen als minderwertig betrachtet und sie verdrängen oder assimilieren will.

Slovenski vestnik: Wie schätzen Sie vor diesem Hintergrund den Zusammenschluß der GAL und KEL mit der Bewegung gegen Schülertrennung ein. Welche Vorstellungen verknüpfen Sie mit diesem Wahlbündnis für die Zukunft?

Mark: Prinzipiell ist dieses Bündnis sicher zu begrüßen, weil es auch eine Einigung oder einen Versuch der Einigung zwischen verschiedenen Gruppierungen der Slowenen gegeben hat, die hoffentlich von Bestand sein wird. Wichtig ist aber auch, daß sich die Grün-Alternative voll hinter diese Themenstellung stellt, denn bezüglich des zweisprachigen Schulwesens ist es sicherlich so, daß einerseits die Zustimmung des grünen Vertreters Smolle im Parlament erfolgt ist, daß aber andererseits diese Zustimmung bei weitem nicht im breiten Konsens geschehen ist.

Es wird also noch sehr viele Gespräche geben müssen, wobei es das Ziel aller sein muß, das Zusammenleben zu propagieren, damit das Erlernen beider Landessprachen möglichst breit erfolgen kann. Die Aufwertung der zweiten Landessprache, des Slowenischen, würde einen entscheidenden Beitrag zum besseren Zusammenleben auf vielen Gebieten mit sich bringen.

Slovenski vestnik: Sie sind in einer zweisprachigen Gemeinde aufgewachsen. Beherrschen Sie selbst auch die zweite Landessprache, bzw. wie haben Sie mit der Zwei-

sprachigkeit umzugehen gelernt?

Mark: In unserer Ortschaft haben in meiner Kindes- und Jugendzeit vor allem die älteren Menschen die lokale slowenische Mundart gesprochen. Als Kind habe ich selbst davon noch ein wenig mitbekommen. Mit der Zeit ist die Kenntnis der Sprache immer weniger geworden, vor allem auch deshalb, weil ich das Slowenische während meiner Schulzeit nie verwendet und in Viktring keinen Slowenischunterricht besucht habe.

Ich muß ehrlich sagen, daß ich mir darüber bis zur Matura – und vielleicht auch noch etwas darüber hinaus – keine Gedanken gemacht habe. Das Umdenken, das Gefühl, daß da irgendetwas grundsätzlich nicht stimmt, auch in meinem Werdegang einiges besser laufen hätte können, ist erst in den letzten Jahren gekommen. Unter anderem auch durch mein Engagement für andere Menschen und Völker dieser Welt. Da wurde mir bewußt, daß eigentlich auch im eigenen Land, vor der eigenen Haustür, sehr vieles verkehrt läuft.

Slovenski vestnik: Noch eine Frage zu Smolle: wie kann Ihrer Meinung nach eine dauerhafte Einheit in Volksgruppenfragen unter den Slowenen erreicht werden? Wie schätzen Sie selbst Smolles Verhalten ein?

Mark: Ich habe bisher mit Karel Smolle noch nie persönlich zu tun gehabt. Bisher sehe ich es so, daß er zwar im guten Glauben an eine Verbesserung der Kommunikationsbasis gehandelt hat, daß aber die Kärntner Realität eben anders aussieht. Ich glaube, daß die Slowenen in der Vergangenheit sehr oft erfahren mußten, daß sie auf

Versprechungen nicht bauen können.

Bei Gesprächen mit Smolle sollte herauskommen, daß es eine weit breitere Diskussion der gesamten Problematik geben sollte und auch muß. In diese Diskussion sollen neben allen Betroffenen auch möglichst viele Fachleute einbezogen werden. Das sogenannte Pädagogenmodell ist hauptsächlich ein politisches Modell. Während man auf der einen Seite sehr viel von interkulturellem Lernen, vom interethnischen Zusammenleben und von Europa-reife spricht, hat man auf der anderen Seite mit diesem „Pädagogenmodell“ einen riesigen Schritt in die Gegenrichtung getan.

Slovenski vestnik: Welche politischen Hauptanliegen hat der Kandidat Michael Mark noch?

Mark: Das sind alle ökologischen Fragen. Der grundsätzliche Unterschied zu den etablierten Parteien besteht darin, daß diese Umweltfragen nur im Sinne eines kosmetischen Agierens verstehen, das heißt, daß sie von zehn möglichen Handlungsweisen z. B. gegen das Waldsterben, jene nehmen, die ihnen am wenigsten abverlangt und am längsten braucht, bis sie umgesetzt wird. Das beste Beispiel war die Einführung des Katalysators, von denen es in Kärnten ohnehin nur ganz wenige gibt. Ich würde mich jedenfalls dafür einsetzen, daß der Umweltschutz umfassend und schneller verwirklicht wird, daß jedes Monat Verzögerung ökologisch eine Katastrophe ist, und weil viele Vorgänge irreparabel sind.

Auch im sozialen Bereich gibt es eine Reihe von Problemen, die nicht gelöst sind. Das ist zum einen die hohe Arbeitslosigkeit in Kärnten,

Michael Mark

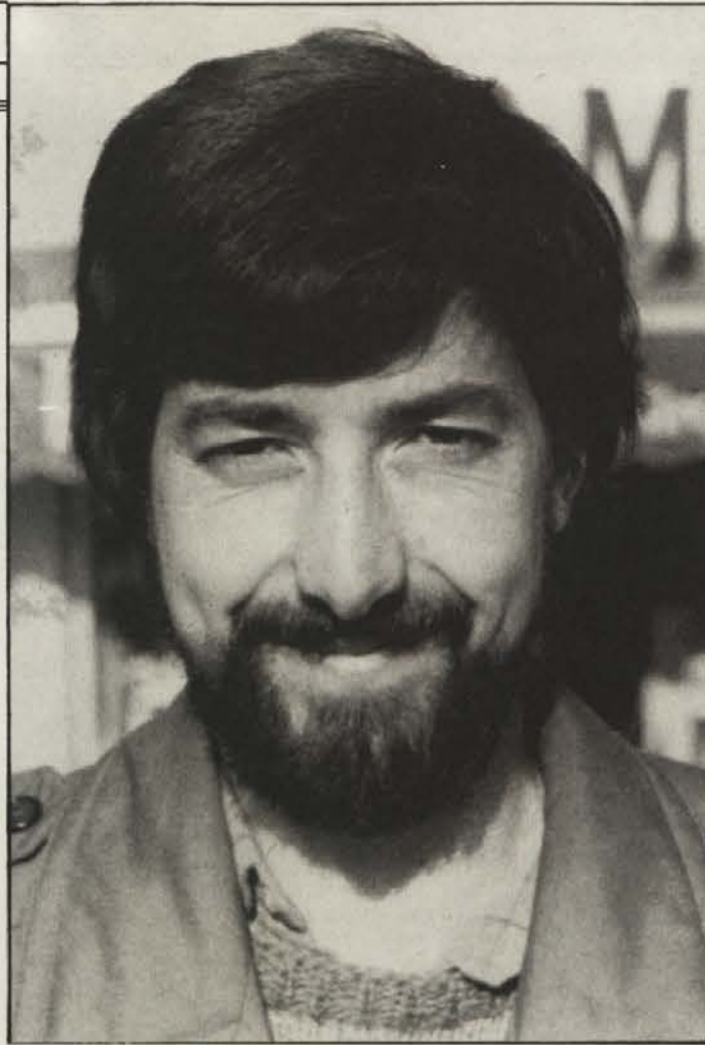
Michael Mark, 31 Jahre alt, wuchs als Kind einer Kleinbauernfamilie in Keutschach/Hodiše auf. Die Volksschule besuchte er in Viktring/Vetrinj, das Gymnasium in Klagenfurt/Celovec, sein Studium aber beschloß er in Salzburg. Seit 1982 unterrichtet er auf dem Spittaler Gymnasium Biologie, Physik und Chemie. Seit dieser Zeit lebt er auch in Spittal. Michael Mark interessiert sich seit frühester Jugend für Umweltfragen, konkret mit Politik befaßt er sich seit seiner Studienzeit in Salzburg. Seine politische Hauptaufgabe sieht Michael Mark seit etwa zwei Jahren im Anliegen, das Drautal vor der Zerstörung durch Kraftwerke zu retten.

das sind aber auch Fragen der Förderung von Klein- und Mittelbetrieben, der Gleichstellung von Mann und Frau auch außerhalb des öffentlichen Dienstes, aber auch die Frage des wahlweisen Karenzurlaubes (auch für den Mann). Ich trete auch dafür ein, daß private soziale und kulturelle Initiativen stärker gefördert werden und daß diesen nicht vorgeschrieben wird, womit sie sich zu befassen haben.

Sehr wichtig wäre aber auch ein völlig neues Verkehrskonzept, wobei die Hauptforderung sicherlich die ist, daß die öffentlichen Verkehrsmittel günstiger werden. Sie müssen einen Anreiz bieten, damit die Menschen von den eigenen Autos auf öffentliche Verkehrsmittel umsteigen und damit gleichzeitig auch zum Umweltschutz beitragen.

Slovenski vestnik: Wie schätzen Sie die Chancen ein, daß das „Anderes Kärnten/Drugačna Koroška“ in den Landtag kommt. Wie sehen Sie die Aufgabe eines Abgeordneten?

Mark: Die Chancen auf das Grundmandat sind wegen der 10-Prozent-Hürde zwar gering, aber trotzdem gegeben. Wir müssen verstärkt arbeiten, damit uns die Wähler entsprechend vertrauen und die Idee des „Anderen Kärnten“ ernst nehmen. Bei uns soll es so sein, daß unsere Vertreter im Landtag nicht nur zu einzelnen Initiativen, sondern insgesamt zur Bevölkerung engsten Kontakt haben sollen. Es muß mehr direkte Kontakte geben, um die Wünsche und Nöte der Bevölkerung unmittelbar vermittelt zu bekommen. Generell gilt für uns der Grundsatz, daß in konkreten Fragen die konkret Betroffenen entscheiden. Der Abgeordnete hat im Gremium Sprecher dieser Anliegen zu sein.

HEUTE
IMSLOVENSKI
VESTNIKDie Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen**Sturm zu TV-Diskussion: „Peinlich und beschämend“**

Die TV-Konfrontation zwischen den Parteibüchsen SPÖ, ÖVP und FPÖ, Ambrozy, Scheucher und Haider, stellte erneut unter Beweis, auf welchem beschämenden Niveau sich die offizielle Kärntner Landespolitik bewegt, stellte der Kandidat des Anderen Kärnten/Drugačna Koroška dr. Marjan Sturm in einer ersten Stellungnahme fest. In einer Presseaussendung sagte

Sturm, daß gerade wegen solcher Politiker Kärntens Politik im In- und Ausland in Verruf geraten ist.“

„Man müßte den Eindruck gewinnen, daß Ambrozy, Scheucher und Haider fernab von den realen Problemen und Bedürfnissen der Bevölkerung agierten. Für sie ist offensichtlich Politshow und Schlammschlacht wichtiger als Problemlösungskompe-

tenz. Weder Ambrozy noch Scheucher waren in der Lage Haider's Populismus zu entlarven,“ sagte Sturm.

Nur das „Andere Kärnten/Drugačna Koroška“, das sich gegen den Deutschnationalismus und für eine gleichberechtigte Zusammenarbeit beider Volksgruppen im Lande einsetzt, kann Haider wirklich stoppen, heißt es abschließend in der Erklärung von Dr. Sturm.

Kanzler Vranitzky und LH Ambrozy auf Beiratskurs und gegen vereinbarte Gegenzugslösung...

Bundeskanzler Dr. Franz Vranitzky und Kärntens Landeshauptmann Dr. Peter Ambrozy nahmen am Samstag in Klagenfurt im Rahmen einer Pressekonferenz auch zum Thema Volksgruppenpolitik Stellung. Dabei kam klar zum Ausdruck, daß sich sowohl der Kanzler wie auch LH Ambrozy auf totalem „Beirats-Kurs“ befinden und von der im Memorandum zwischen Bundeskanzleramt und Slowenenorganisationen vereinbarten Gegenzugslösung nichts mehr hören wollen. Die Gegenzugslösung sieht vor, daß die Bundesregierung zuerst die vier Punkte des Memorandums erfüllt und die Slowenenorganisationen erst dann die Beiräte beschicken.

Auf die Frage des „Slovenski vestnik“, wie es seitens des Bundes in der Frage der Realisierung des zwischen den beiden Slowenenorganisationen und den Kanzleramtsministern Neisser und Löschnak im Februar 1988 vereinbarten Memorandums weitergehen werde, erklärte der Bundeskanzler nämlich, daß sich die Gespräche und Verhandlungen „auf dem richtigen Gleis befinden“.

„Mandat soll ruhen“!

Laut §27, Abs. 3, lit. b des Klagenfurter Stadtrechtes müßte der Klagenfurter Bürgermeister Leopold Guggenberger sein Mandat während der Dauer des strafgerichtlichen Verfahrens ruhen lassen, heißt es in einer Aussendung des „Anderen Kärnten“.

„Was für jedes Mitglied des Klagenfurter Gemeinderates gelte, habe auch für Leopold Guggenberger Gültigkeit“, argumentiert Dr. Marjan Sturm und fordert den Klagenfurter Bürgermeister zur Zurücklegung seines Mandates auf.

den“ und als nächster Schritt die Konstituierung des Volksgruppenbeirates vorgesehen sei. „Ich glaube, daß fast alle Vorschläge für den Beirat bereits eingelangt sind, so daß die nächsten Schritte getan werden können“, sagte der Kanzler. Vranitzky betonte auch, daß in den Gesprächen zwischen der Bundesregierung und den Slowenenorganisationen eine Reihe von Klippen überwunden werden konnte, die man früher glaubte nicht überwinden zu können.“ Er meinte, daß in der Vergangenheit Fortschritte erzielt worden seien und daher ein gewisser Optimismus bei den Slowenen „nicht erst seit heute“ gerechtfertigt erscheine, erklärte Dr. Vranitzky.

Auf den Einwand unseres Blattes, ob es sich Österreich gegenüber dem Ausland leisten könne, die Erfüllung von Minderheitenrechten und volksgruppenfördernden Maßnahmen von der Beschickung eines Beirates abhängig zu machen, erklärte der Bundeskanzler, daß bei allen, die Minderheiten betreffenden Maßnahmen „auf die Position Österreichs im Ausland geachtet werde und

man dies auch weiterhin tun wird.“

Landeshauptmann Dr. Peter Ambrozy erklärte, daß die im Memorandum zwischen dem Bundeskanzleramt und den Slowenenorganisationen fixierte „Gegenzugslösung“ (zuerst zweisprachige Handelsakademie, Förderung zweisprachiger Kindergärten und Basisförderung für die Volksgruppenorganisationen durch den Bund und dann erst Eintritt der Slowenen in den Volksgruppenbeirat) „für ihn nicht denkbar“ sei. Er teilte ferner mit, daß die SPÖ – nach längerem Zuwarten – nunmehr ihre Mitglieder für den Beirat bestimmt und die Nominierung an das Bundeskanzleramt abgesandt habe. Chef der SPÖ-Beiratsmitglieder werde der Feistritzer Bürgermeister Dir. Othmar Baurecht sein.

Die Konstituierung des Beirates mit den Vertretern des Rates der Kärntner Slowenen könne daher erfolgen, meinte Dr. Ambrozy, der klarstellte, daß für ihn der Beirat jenes Gremium sei, in dem „all die Fragen, die zur Diskussion anstehen beraten und behandelt werden können“. Seitens der SPÖ sei die Bereitschaft gegeben zu Ergebnissen zu kommen – „in einer möglichst breiten politischen Übereinstimmung“.

Im übrigen stellte Ambrozy fest, daß alle im Zusammenhang mit der Volksgruppenpolitik stehenden Schritte „im engsten Einvernehmen“ zwischen dem Bund und der Kärntner Landesregierung erfolgen würden.

Proteste waren erfolgreich: jetzt werden an der VS in St. Michael Gesetze eingehalten

Nach den Energieferien wurde endlich die gesetzeswidrige Situation an der Volksschule in St. Michael bei Bleiburg/Šmihel pri Pliberku abgestellt. Wie der „Slovenski vestnik“ wiederholt berichtet hat, wurde im ersten Halbjahr an der zweiten Schulstufe der Unterricht während sieben Wochenstunden von einer Lehrerin erteilt, die über keine Qualifikation für den zweisprachi-

gen Unterricht verfügt. Die zuständigen Schulbehörden haben damit gegen die Bestimmungen des Minderheitenschulgesetzes verstoßen, hatte diese Lehrerin doch auch zum zweisprachigen Unterricht angemeldete Kinder unterrichtet, womit diesen Kindern freilich der nach dem Gesetz festgelegte Anspruch auf Elementarunterricht in der Muttersprache nicht gewährt wurde. Wie wir

nun erfahren haben, wurde nach den Protesten der Pädagogischen Fachvereinigung und unserer Zeitung der gesetzeswidrige Zustand abgestellt: seit 13. Februar wird diese Lehrerin nur noch während des Sprachunterrichtes als Zweitlehrerin eingesetzt, in den restlichen Stunden unterrichten zwei Pädagogen, die über eine Qualifikation für den zweisprachigen Unterricht verfügen.

Delovnemu predsedstvu ustanovnega zbora je predsedovala Katja Ešič (desno) pri volitvah organov Socialdemokratske zveze Slovenije.

Slovenski socialdemokrati za parlamentarni sistem

Politični razvoj v Socialistični republiki Sloveniji poteka s hitrostjo, kakršne pred masovnimi protesti proti procesu pred vojaškim sodiščem lani nihče ni mogel predvideti. Po ustanovitvi Slovenske demokratične zveze (SDZ), 11. januarja letos, so minuli četrtek – torek komaj mesec dni pozneje – v Ljubljani ustanovili Socialdemokratsko zvezo Slovenije (SDZS), ki si je začrtala program delovanja kot klasična socialdemokratska stranka s ciljem uveljavitve parlamentarne demokracije. Socialdemokrati se izrekajo proti enostrankarski vladavini; predvsem nameravajo kandidirati na skupščinskih volitvah leta 1990, ki naj bi bile že tajne, neposredne in svobodne. Nato pa si – kot tudi sicer širše družbene sile v Sloveniji – želijo uradno, z ustavo zagotovljen politični pluralizem, ki bi dopuščal tudi več strank.

VINKO WIESER

V dnevih pred ustanovnim zborom SDZS je prišlo do napetosti, ker so socialdemokrati sprva hoteli ustanoviti povsem politično avtonomno stranko. Toda dva dni pred ustanovitvijo so jim iz sekretariata za notranje zadeve sporočili, da je ustanovitev omenjene zveze po določilih veljavne ustave možna le znotraj socialistične zveze delovnega ljudstva. Pobudniki SZDS so se odločili za tako obliko, na ustanovnem zboru pa v posebni izjavi poudarili, da si znotraj socialistične zveze želijo avtonomno delovanje.

Ustavni zbor, ki se ga je udeležilo nad 1000 pripadnikov, je

spremljala vrsta tujih novinarjev in televizijskih postaj. Rečeno je bilo, da so slovenski socialdemokrati imele že stike s socialisti v Italiji oz. Furlaniji – Julijski krajini, Zvezni republiki Nemčiji in Avstriji; od vseh teh so prejeli tudi pozdravne telegrame oz. so se zbora udeležili tudi njihove delegacije. V imenu koroške SPÖ je pozdravni telegram poslal tajnik Franz Großmann. Kongres so pozdravili tudi socialisti z Nizozemske, Finske, Velike Britanije, generalni sekretariat Socialistične internacionale, vrsta drugih strank iz ZDA in drugih držav ter organizacije Slovencev iz Italije in Avstrije.

Inž. France Tomšič, glavni

Pred kongresom je bilo mogoče pristopiti k Socialdemokratski zvezi in statut sprejeli soglasno (zgoraj).

tja Boh (v sredini zgoraj). France Tom-
nije.

demokrati sistem

pobudnik nove organizacije, je v uvodnem referatu poudaril zgodovinski trenutek, saj ustanovitev zveze njegovemu političnemu taboru omogoča neposredno delovanje. Opozoril je na izvore socialdemokratske misli pred več kot 125 leti in se spomnil Lasalla, Bebla in Liebknechta, Bernsteina in drugih. Proces v Leipzigu leta 1872, ko so socialdemokrate obsodili veleizdaje, je primerjal z lanskim ljubljanskim procesom. Menil je, da se politični pluralizem na Balkanu prebujajo z zamudo. Spomnil je tudi na delovanje prvih slovenskih socialdemokratov kot Etbina Kristana, Ivana Cankarja in na njihov pomen za slovensko identiteto in državnost, ter nato prešel na aktualna programska vprašanja SDZ Slovenije, o katerih so govorili tudi vsi ostali diskutanti.

V soglasno sprejeti programski izjavi se socialdemokrati izrekajo „za odpravo tistih temeljev sedanjega političnega sistema, ki v politični sferi ohranjajo nedemokratske oblike odločanja o javnih zadevah, kot je to enopartijska vladavina“.

Zahtevajo pravno urejeno državo in novo slovensko usta-

vo, ki bo temeljila na deklaraciji o človekovih pravicah. V gospodarskih vprašanjih se izrekajo za učinkovito gospodarjenje, za podjetništvo in za lastniški pluralizem. „Delavec mora prejemati delovnemu prispevku ustrezno plačilo, podjetnik pa naj neovirano, v okviru norm, ki veljajo v sodobnih tržnih gospodarstvih, razpolaga s sredstvi.“

Močno so izpostavili vlogo avtonomnega sindikata, ki je najpomembnejši dejavnik industrijske demokracije. Sedanje spregov med politiko in gospodarstvom je treba prekiniti.

Ker je socialna politika odvisna od političnega in gospodarskega položaja, in se sedanje socialne dejavnosti dramatično zmanjšujejo, so predlogi na tem področju bolj dolgoročne značaja.

Ena izmed prednostnih nalog njihovega programa je ustvarjanje političnih in ekonomskih pogojev za članstvo v Evropski skupnosti. Dosledno se hočejo zavzemati tudi za razvoj skupnega slovenskega kulturnega prostora in za zagotavljanje pomoči narodnim skupnostim v zamejstvu.

Programska izjava vsebuje

tudi zahtevo po popolnem podrejanju vojaškega aparata demokratično izvoljeni skupščini. Prav tako naj bi ukiniteli vojaška sodišča in radikalno zmanjšali sedanje število vojakov. Zavzemajo se za organiziranje slovenskega armadnega območja in za popoln nadzor nad vojaškim aparatom na območju Slovenije.

Med gosti je prvi spregovoril Peter Bekeš, član CK Zveze komunistov Slovenije, ki je poudaril, da je treba živeti v stvarnem dialogu političnih sil. Menil je, da ZKS v praksi že odstopa od svojega političnega monopola in da se kritično prenavlja. S sklepi 10. kongresa je ZKS ustvarila pogoje, ki omogočajo svobodnejše delovanje. Spregovorili so še predstavniki SZDL, Slovenske kmečke zveze in drugih organizacij. Franco Juri je v imenu skupine 88 spomnil tudi na potrebe italijanske in madžarske narodne skupnosti v Sloveniji. Jože Messner pa je v imenu Zveze slovenskih organizacij med drugim opozoril na negativne izkušnje koroških Slovencev s posebno obliko parlamentarne demokracije na Koroškem in v Avstriji.

zvezi Slovenije (desno). Člani so pro-

OBZORNIK

Slovenija zavrača zakon o rabi jezikov narodnosti

LJUBLJANA. – Komisija skupščine Slovenije za narodnosti je včeraj po obširni in poglobljeni razpravi zavrnila predloga dveh zveznih zakonov: o enotnih temeljih uporabe zastav narodnosti Jugoslavije in o uradni rabi jezikov narodnosti Jugoslavije. Člani komisije so z ogorčenjem ugotovili, da v zvezni skupščini na srbski predlog še vedno vztrajajo pri takšni razpravi, ki pomeni prevlado večine in zanikanje osnovnih načel manjšinske zaščite.

V razpravo so v madžarski skupščini posegli predstavniki madžarske skupnosti v Sloveniji in v italijanščini predstavniki Italijanov, ki žive v

Neuradni kontakti

TEL AVIV. Voditelj Palestinske osvobodilne organizacije (PLO) Jaser arafat je v intervjuju za ameriško tv-postajo CBS izjavil, da sta Izrael in PLO pred kratkim opravila neuradne razgovore o razmerah v južnem Libanonu. Srečanje predstavnikov sprtih strani so pomagali pripraviti tudi nekateri evropski diplomati in funkcionarji Organizacije združenih narodov. O rezultatih razgovorov Arafat ni govoril. Izrael pa je medtem razgovore demantiral.

Inflacija dosegla 247 odstotkov

LJUBLJANA. V letu 1988 je inflacija v Sloveniji dosegla 247 odstotkov. Najbolj so se podražili osnovni izdelki, stroški za prehrano pa so bili decembra 1988 za skoraj 276 odstotkov višji kot leta 1987.

Izredno stanje v Afganistanu

KABUL. Po objavi izrednega stanja velja po vsem Afganistanu policijska ura in prepoved kakršnegakoli zbiranja. Predsednik Nadžibulah je namreč s posebnim odlokom odpravil tiste člene ustave, ki državljanom zagotavljajo določene svoboščine. Odporniško gibanje mudžahedinov je medtem napovedalo napad na glavno mesto Kabul in pozvalo prebivalstvo, naj zapusti svoje domove, da napad ne bi terjal preveč žrtev med civilnim prebivalstvom. Prvi raketni napad so

obalnih občinah. Predstavniki obeh narodnostnih skupnosti so ponovili svoja že večkrat poudarjena načelna stališča, dodali pa so zahtevo, da je treba vsa načela tudi v SR Sloveniji dosledno uresničevati.

Glede rabe jezika predvideva ustava določeno ureditev, ki pa bo lahko veljala samo za rabo jezika v zveznih organih, v vseh drugih primerih pa gre za suvereno odločanje republik in pokrajin.

Komisija je sprejela predlog sklepov, ki jih bodo posredovali zvezni skupščini in drugim organom kot resno opozorilo, da je treba prenehati s takimi predlogi, ki pomenijo nasilje nad delom države, kjer je prevladal razum in so sadovi razumne politike že vidni.

Ševardnadze na turneji

DAMASK. Sovjetski zunanji minister Ševardnadze bo ta teden obiskal več držav bližnjega in srednjega vzhoda: Sirijo, Jordanijo, Irak, Iran in Egipt. Kot sporočajo razne tiskovne agencije, bo sovjetski zunanji minister političnim vodstvom omenjenih držav razložil sovjetski mirovni načrt za rešitev krize na bližnjem in srednjem vzhodu.

uporniki izvedli že v petek.

Rushdiju še vedno grozi smrtna kazen

TEHERAN. Iranska tiskovna agencija je sporočila, da opravičilo avtorja knjige „Satanovi verzi“ Saimana Rushdija ne zadostuje za pomilostitev. Tako Rushdiju še vedno grozi smrtna kazen zaradi vsebine imenovane knjige, ki jo je iransko versko sodišče smatralo za žalitev muslimanske vere.

**Slovenski vestnik
dvakrat tedensko!**

TRST – Kultura kot esencialni del človekovega življenja in biti je bila v središču nedeljske osrednje proslave slovenskega kulturnega praznika na Tržaškem, ki je letos po zamisli prireditelja, Zveze slovenskih kulturnih društev v Italiji, pljusnila vse tja do severne meje slovenskega entičnega prostora, do avstrijske Koroške. Koroški Slovenci so na prireditvi sodelovali s kratkometražnim filmom Tevžej režiserja Marjana Stickra in z množičnim odzivom na literarni natečaj na temo Kako se počutim v manjšini, ki ga je organizator razpisal za dijake višjih srednjih šol v Trstu, Gorici in Celovcu.

Trst – prva nagrada za Emico Wutte

Poroča MARJAN KEMPERLE

Natečaja se je udeležilo skupno 61 dijakov in dijakinj, od katerih jih je bilo kar 26 iz slovenske gimnazije iz Celovca. Koroški dijaki so na natečaju dosegli izjemen uspeh, saj je Emica Wutte, dijakinja 6. A razreda slovenske gimnazije iz Celovca dosegla prvo nagrado. Ocenjevalna komisija, ki so jo sestavljali prof. Marija Cenda, znanstveni raziskovalec Pavel Štranj in pesnik Ace Mermo-

lja, je prvo nagrado utemeljila takole: „Dijakinja je s preprostimi besedami izrazila svojo osebno stisko pa tudi stisko svoje generacije, obenem pa tudi neko rast in pridobivanje samozavesti ter samostojno kritično gledanje na manjšinske odnose na Koroškem. V prispevku se prepletajo osebno razpoloženiški in refleksivni momenti, celotno sporočilo pa je usklajeno in prepričljivo podano.“ Ob prejemu nagrade je občinstvo zmagovalko nagradilo s toplim

aplavzom.

Drugo in tretjo nagrado sta prejeli dijakinja liceja Prešeren iz Trsta Manica Maver in Neva Zaghet. Komisija je pohvalila še prispevke sedmih dijakov, med katerimi sta tudi dijaka slovenske gimnazije iz Celovca Robert Sturm in Martin Zwitter.

Osrednji govor je imel pesnik Marij Čuk, nastopil je plesni teater Panoptikum iz Ljubljane, predstavili pa so tudi knjigo Na Krasu je krasno tržaškega pesnika Miroslava Košute.

Lutkovni film o coprnici Zofki

Slovenska kinematografija je za film bogatejša. Pri ljubljanskem Viba filmu so pravkar predstavili – lutkovni film Coprnica Zofka. To je celovečerni igrani film, v prvi vrsti je namenjen otrokom in mladini, z velikim užitkom pa ga bodo gledali tudi starejši.

Scenarij in songe je napisala Svetlana Makarovič, ki tudi nastopa v glavni vlogi Zofke. Film je nastal v sodelovanju z Lutkovnim gledališčem v Ljubljani. V filmu Coprnica Zofka gre za to, da

otroci ne bi brali knjig o počastih, coprnica, škrtatih in divji jagi. Ker to pedagogom ne uspe, coprnica Zofka in njeni pajdaši pobegnejo v mesto, vendar se ob tem srečujejo z različnimi težavami. Metla npr. noče več nositi coprnice... To in še marsikaj pa povzroči hude zmešnjave in razna presenečanja, posebno za gledalce, ko spoznajo, da gre tudi v svetu čarovnice marsikaj postrani. Upamo, da bomo film lahko videli tudi pri nas.

Umrli pisatelj Thomas Bernhard

Povsem nepričakovano je v 59. letu starosti umrl pisatelj in dramatik Thomas Bernhard. Z njim je sodobna književnost izgubila enega najbolj znanih, a tudi osporavanih pisateljskih imen nemškega kulturnega prostora.

Thomas Bernhard ni bil pisatelj običajnega kova, temveč avtor, ki se je loteval najbolj kočljivih tem, kar za marsikoga – tudi za uradno Avstrijo – ni bilo prijetno. S svojim pisanjem je vedno zadeval v živo. Boril se je zoper prikrivanje zgodovin-

skih in drugih resnic. Zato je bil predvsem s strani desnice osovražen. Bernhard je svojo kritičnost in zagrenjenost potrdil celo ob svoji smrti, saj je v testamentu prepovedal sleherno objavo ali uprizoritev njegovih del v Avstriji. Tudi vest o njegovi smrti je na njegovo željo javnost zvedela šele potem, ko je bil že pokopan.

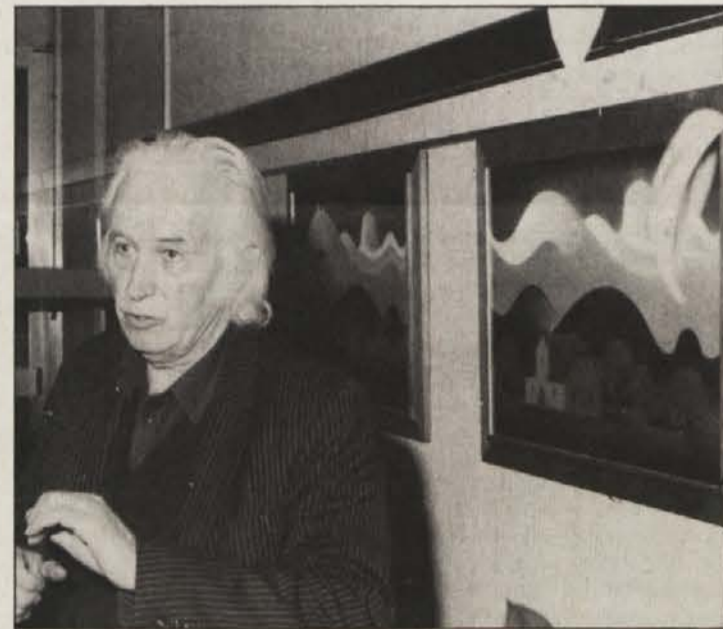
Ime Thomasa Bernharda bo zagotovo še burilo duhove, a najbrž v drugačni luči kot v času njegovega življenja.

Retrospektivna razstava K. Pečka

Ob počastitvi slovenskega kulturnega praznika so minuli petek v prostorih Galerije likovnih umetnosti v Slovenj Gradcu odprli retrospektivno razstavo znanega slovenskega slikarja in kulturnika Karla Pečka.

V obsežnem prikazu del, ki jih je Pečko ustvaril v teku zadnjih desetletij, je razvidna umetnikova razvojna pot, ki je že ob začetku obetala svojsko govornico. Karel Pečko sodi danes v sam vrh sodobne

slovenske likovne umetnosti, znan pa je zlasti kot slikar Uršlje gore in koroških pokrajin. Karel Pečko je kljub svoji mentorski dejavnosti, pomoči pri razvoju mladih umetnikov in poklicnemu delu direktorja Umetnostnega paviljona v Slovenj Gradcu svoje umetniško delo podprejal tej zavezanosti. Kljub temu je njegov opus velik. To je razvidno tudi iz monografije, ki jo je izdala Mladinska knjiga v Ljubljani.

Ivan Dolenc Za dolar človečnosti

Visoke pete, v njih pa noge, da si jih kar občutil na svoji koži. Nekdo mi je nekoč rekel v jedilnici, dokler sem še hodil tja, se pravi pred navalom morske bolezni, da je na poti k svojemu zaročencu v Toronto. Isti človek mi je tudi povedal, da lepotica govori samo nemško. Nihče ni vedel, kako se je pravzaprav začelo, kar naenkrat sta bila vsepovsod skupaj, kot da bi bila iz enega kosa, na ladijskih hodnikih, v jedilnici, v baru. Ženski je bilo videti, da se moži dan in noč, s takšno strastjo se je oklepala mladeniča ob svoji strani, z rokami kakor z očmi

in ustnicami. On je tudi govoril samo nemško, pa čeprav tako, kot jo govori zagrebški gizdalin. Nosil se je ob vsakem času kot iz škatlice – brezhibno polikane srajce, drage kravate, drage plesne obleke, položeni novi čevlji. Za malo se mu je zdelo, če ga je kdo od Jugoslovanov ogoril v materinem jeziku. Po ladji se je tudi razvedelo, da je on namenjen v Montreal, kjer ga čaka bogata teta. In na ladji je mlada dama pozabila svojega zaročenca v Torontu, za vedno pozabila, in se bo zdaj poročila v Montrealu s tem promenadnim levom, kakor ji je bil obljubil.

Francka med nami ni dolgo strpela. Prijemal se nas je spanec, da nisem nič več dosti govoril. Odšla je po vlaku naprej, da se malce sprehodi in razgleda po znancih z ladje.

„Uboga punca“, sem pripomnil, „tako sama in na poti v neznanu. Kaj jo je neki vrglo v svet?“ Zaradi njene fantovske pričeske in hlač se mi je že na ladji zdela prava sirota.

Martin se je presedel in se oglasil s svojim debelim basom:

„Ni tako nedolžna, kot je videti. Doma je poročena in ima otroka. Pobegnila je svojemu miličniku, ki jo je baje pretepal na vse kriplje, in še svojega otroka je kaj kmalu pozabila. V Avstriji se je vse leto potikala iz kraja v kraj. Zakaj beži zdaj še v Kanado, pa ne vem.“

Vlak je piskal skozi noč. Zunaj ni bilo več kaj razločiti. Bel sneg, kamen, in tu in tam kakšno nizko grmičevje. Tema za progo je bila brez-

krajna. Kakor golota kakšnega neosvetljenega planeta v vesolju.

Glasno udarjajoča kolesa so nas počasi uspavala.

Omahnili smo v nič.

Zjutraj smo dolgo stali v St. Johnu. Postopali smo ob progi in se skušali pogovarjati z železničarji. Pozdravili smo se z nekim plečatim čistilcem, ki se je sukal okrog našega voza. Bil je Nemeč. Preklinjal je kanadsko zimo. Rekel nam je tudi, da tod priseljencev, ki niso Angleži, nobeden ne obraja, in da po štirih letih svojega bivanja vzdolž kanadske kontinentalne še vedno misli na vrnitev v Evropo.

Bil je lep dan. Sijalo je sonce in na umazanem snegu so se blesteli kristali. Škripalo nam je pod nogami.

Pridružil se nam je neki kanadski pilot, ki se nam je predstavil kot Mike. Vsak dan je prevažal delavce v gozdove na severu. Povabil nas je na pivo. V naši družbi

je bila tudi Francka.

V hotelu ob postajališču smo posedli za mizo in Mike je naročil za vsakega po dve steklenici. Bil je vesel človek, še zelo mlad, in je komaj pred kratkim dobil svoje letalo pri neki kompaniji, katere imena si ni bilo mogoče zapomniti. Naglo smo zvrnili kozarce, samo Francka ni prišla nikamor s svojim pivom. Pivo nas je poživilo. Mikeu smo zapeli „Regiment po cesti gre“.

Nisem še načel druge steklenice, ko so nas vrgli na cesto. Pa ne morda zaradi naše pesmi. Vstopil je policist kanadske konjeniške, prav tak, kakor je naslikan v Zane Greyu, in zahteval, naj

Francka takoj zapusti moško sobo hotela. Morala bi piti pivo na svoji strani, kjer je samo za „dame“. Mike se je nekaj razburjal, ker pa policist le ni hotel oditi, smo pustili pivo na mizi in odtavali s Francko na plano.

(dalje prihodnjic)

Koncert v podporo žrtvam potresa v Armeniji

Mešani pevski zbor „Rož“, ki je z veliko prizadevnostjo nastudiral impresiven koncert pesmi ponižanih in razžaljenih narodov, je s tem programom gostoval minuli petek v Volkshausu v Landskronu pri Beljaku.

Prireditve sta organizirala društvo „DrauKult Villach“ in Avstrijska informacijska služba za razvojno politiko (ÖIE), pokroviteljstvo pa je prevzel beljaški župan Helmut Manzenreiter.

Koncert je tako s strani organizatorja kot gostujočega zbora povsem uspel. Kljub številnim prireditvam, zlasti volilnim zborovanjem, se je koncerta udeležilo okoli 150 ljudi, ki so z vso pozornostjo in prizadetostjo sledili glas-

beni, koreografski in scenski zasnovi. Šentjakovski pevci in pevke so pod vodstvom Lajka Milisavljeviča prepričali tudi nemško govoreče sodeležane Landskrona in okolice.

S tem je bil povsem dosežen tudi glavni namen koncerta, namreč pomagati žrtvam potresa v Armeniji.

Tako bodo izkupiček od vstopnine prenakazali sovjetski ambasadi na Dunaju.

S tem koncertom je mešani pevski zbor „Rož“ izkazal tudi konkretno pomoč ljudem, ki so poleg nacionalnega zatiranja še žrtve naravnih katastrof, kar še povečuje njihovo gorje ponižanih in razžaljenih narodov.

Iščemo

Chef de rang ali servirko z inkasom

Nastop službe takoj ali 20. marca.

Hotel Rosentalerhof **** Reka/Mühlbach
9184 Šentjakob v R./St. Jakob i. R. · tel.: 04253/2241 ali 2251

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 17. 2. 1989

		dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$	12,75	13,35
za 1 angleški funt	£	22,40	23,60
za 100 franc. frankov	f	201,50	211,50
za 100 ital. lir	Lit	0,94	0,99
za 100 dinarjev	DIN	0,14	0,22
za 100 švic. frankov	sfr	818,00	838,00
za 100 holand. guldnov	Hfl	615,00	631,00
za 100 nemških mark	DM	694,00	711,00

Posreduje: Posojilnica-Bank
Zveza-Bank, Celovec

LOTTO

1 3 5 12 23 40 (27)

Joker: 290318 b.j.

TOTO

1XX XX1 2X1 XXX

Stava: 2:0, 0:0, 0:0, 1:1 b.j.

V ZRCALU

Zloraba oblasti - župan pred sodiščem

CELOVEC. – Zdaj je sprejeta dokončna odločitev: proti celovškemu županu Leopoldu Guggenbergerju (ÖVP) bodo uvedli sodni proces. Obtožnica, ki jo je že preverilo notranje ministrstvo, ga bremeni zlorabe oblasti v petih primerih. To pa hkrati pomeni, da vrhovno državno tožilstvo v Gradcu v ostalih 12 primerih ni našlo argumentov za ob-

tožbo. Postalo pa je tudi že jasno, da Guggenberger ni bil vključen v milijonske manipulacije ob prenovitvi starega parnika „Thalia“. Kdaj bo sodni proces, še ni znano, sam Guggenberger pa je ponovil, da se ne čuti krivega v nobenem izmed primerov, ter da bo izbojeval svojo pravico, če bo treba celo pred vrhovnim sodiščem.

Občni zbor

Podjunki krožek za strojno in drugo sosedsko pomoč bo imel v petek, 24. 2. 1989, ob 19.30 uri v gostilni Juena v Čepičah svoj občni zbor.

Spet požar

SINČA VAS. V podjetju Leitgeb v Sinči vasi je morala v torek spet posredovati požarna bramba. Verjetno zaradi tehnične okvare je izbruhnil požar v sušilnici lesa, ki je ogrozil celo podjetje. Gasilcem je uspelo preprečiti najhujše.

Tragična smrt

Na tragičen način je konec prejšnjega tedna izgubil življenje študent Hanzi Schwarz. Pogreb bo v sredo ali četrtek na pokopališču v Žitari vasi. Svojcem in sorodnikom izrekamo iskreno sožalje.

Umrli Franc Krištof

V nedeljo zvečer je v Šentvidu v Podjuni za srčno kapjo umrl župnik Franc Krištof, ki je tam služboval od leta 1964. Pogreb bo v sredo popoldne.

Emil Krištof – prvi diplomant

CELOVEC. – Koroški Slovenec Emil Krištof iz Dvora pri Šmihelu je prvi koroški diplomirani jazzglasbenik. V četrtek je z odličnim uspehom opravil svoj diplomski izpit na deželnem konservatoriju. Izpit se sestoji iz dveh delov, v katerih je Emil Krištof, znan tudi kot bobnar skupine Kundalini, blestel. Tako teoretski izpit na konservatoriju kot tudi javni

nastop je opravil z odliko. Učenec v razredu prof. Ericha Bachtrügla je navdušil predvsem z javnim koncertom na celovski univerzi, katerega je sam oblikoval, pa tudi poživil s prikazom svojega znanja z izvajanjem jazzovskih in pop-skladb na bobnih. Uredništvo Slovenskega vestnika Emilu Krištofu k odlično opravljeni diplomu iskreno čestita!

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16. Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straže 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telefax (0 463) 51 43 00-71, telex 42 20 86 ZSO. Glavni urednik: Ivan P. Lukan; urednika: Andrej Kokot, Andrej Mohar. Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. Letna naročnina: 370 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 70.000 dinarjev. Oglasi: 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov, za Jugoslavijo 3.600.000 dinarjev.

Čitajte in širite

SLOVENSKI VESTNIK

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu Objava

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

1. Po posebnem odloku Zveznega ministrstva za pouk, umetnost in šport naj starši svoje otroke, za katere želijo, da bodo v šolskem letu 1989/90 obiskovali gimnazijo, prijavijo takoj po končanem prvem semestru tega šolskega leta, v času od 6. do 28. 2. 1989, ravnateljstvu Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Uradne ure so vsak dan od 7.30 do 16.00, ob petkih do 13.00. Ob prijavi za sprejem je treba ravnateljstvu predložiti spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz o avstrijskem državljanstvu.

2. Učenci bodo morali opravljati sprejemne izpite le v izjemnih primerih, in sicer iz slovensčine, nemščine in matematike. Odločilno bo letno spričevalo. Termin za sprejemne izpite: sredo, 5. julija 1989.

3. Konec maja 1989 bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije starše pravočasno obvestilo o sprejemu učenca oz. o potrebi prijave k sprejemnemu izpitu.

4. Zakasnele prijave bodo v izjemnih primerih možne s posebnim dovoljenjem Deželnega šolskega sveta.

5. Za vstop v višje razrede veljajo podobna pravila. V tem primeru je priporočljiv razgovor z ravnateljem. V gimnazijo je možen tudi prestop iz glavne šole.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pismeno na naslov: Zvezna gimnazija za Slovence, Prof.-Janežič-Pl. 1, 9020 Klagenfurt/Celovec.

ravnatelj: dr. Reginald Vospornik 1. r.

Teden istrskih rib pri Antoniču na Reki

Znani kuhar, gastronom Viktor Božiček iz gostilne Edviner v Portorožu (na sliki levo) se je s svojima sodelavkama Dorico in Mirjano za teden dni usidral v kuhinji restavracije pri Antoniču na Reki, kjer bodo ob pomoči domače kuharice in prijaznega gostitelja teden dni na voljo najboljše ribje specialitete iz Istre. Do zelo uspešne gastronomske akcije je prišlo na pobudo generalnega konzula SFRJ v Celovcu Boruta Miklavčiča, ki je bil na otvoritveni pojedini v petek med prvimi gosti, ki so prišli k Antoniču na Reko pri Šentjakobu v Rožu.

Leta 1998 olimpijada treh dežel?

SLOVENSKI VESTNIK

ŠPORT

Če bo šlo po želji političnega vrha dežel Alpe-Jadran, bo olimpijski komite moral dodeliti zimske igre Sloveniji, Koroški in Furlaniji. Zahteva je podpisana.

„Smisel športa je, da povezuje ljudi preko meja, da se ljudje srečujejo v prijateljstvu. Prav zato smo se odločili, da skupno nastopamo v prostoru treh dežel. Pri Mednarodnem olimpijskem komiteju se bomo skupaj zavzeli za zimske igre leta 1998“, je dejal koroški deželni glavar Peter Ambrozy ob podpisu pogodbe, v kateri se koroški, slovenski in furlanski politiki obvezujejo, da bodo z vsemi močmi skušali uresničiti edinstveno vizijo: pet olimpijskih krogov naj bi prvič v zgodovini plapolalo na zastavah kar

v treh deželah.

Predsednik Furlanije-Julijske krajine Adriano Biasutti je poudaril, da so bile prav te tri sosednje dežele že v zadnjih letih vzor mednarodnega sodelovanja, predsednik izvršnega sveta SR Slovenije Dušan Šinigoj pa je dejal, da se je z veseljem odzval skupni težnji, saj je Slovenija sama po sebi smučarska dežela, hkrati pa kot soustanoviteljica Delovne skupnosti Alpe-Jadran seveda z zadovoljstvom prispeva k utrjevanju mednarodnih vezi tudi preko športnih prireditev.

Po nedeljskem vrhu na politični ravni bodo v naslednjih dneh na vrsti športni strokovnjaki, ki bodo izdelali detajliran koncept, pa tudi točno pripravili razpored tekmovališč za zimske športne panoge. Do zdaj je namreč znano le, da nameravajo v čim večji meri izkoristiti že obstoječe športne ambiente, ni pa še znano, kje npr. naj bi bila tekmovanja v alpskem smučanju, ki jih smatrajo za najbolj privlačne in atraktivne. Jasno je tudi, da naj bi vsa tekmovanja potekala v prostoru med Beljakom, Podkloštom, Trbižem, Jesenicami in Kranjsko goro.

Kakšni pa so izgledi, da bi Mednarodni olimpijski komite podprl tako zamisel? Kurt Heller, predsednik avstrijskega in evropskega olim-

pijskega komiteja, je dejal, da mu je predsednik MOK Samaranch obljubil, da bodo na seji izvršnega odbora MOK aprila v Barceloni razpravljali o možnosti, da bi tri države skupaj priredile olimpijske igre. Zato bi bilo treba spreminiti pravilnik ali pa se dogovoriti za izjemno dovoljenje. Doslej je MOK namreč dovoljeval organizirati olimpijske igre vedno le v eni državi, za primer olimpijade ob tromeji pa bi se športniki pomerili kar v treh. Čeprav vsaj s strani MOK v smislu skupnih prizadevanj treh dežel še ni vse urejeno, pa je že sama zamisel vredna velike pozornosti. Primer združevanja športnih interesov na področju DS Alpe-Jadran bi bil lahko vzgled za podobno sodelovanje v svetu.

Andrej Mohar

Predsednik AOK Heller

Slovenska športna zveza, Slovensko planinsko društvo Celovec in Slovensko prosvetno društvo „Rož“ v Šentjakobu v Rožu vabijo na

XI. Zimski pohod „Arihova peč“ 1989 in smučarski tek

v spomin na padle borce pod Arihovo pečjo, ki bo v

nedeljo, 5. marca '89, s pričetkom ob 10. uri pri Polancu na Čemernici (Hodnina) nad Šentjakobom v Rožu

Smučarski tek (3 km – 1 krog): otroci do 10 let (letniki 1979 in mlajši) – dekleta do 16 let (1973–1978) – ženske do 30 let (1959–1972) – ženske nad 30 let (1958 in starejši)

Smučarski tek (7 km – dva kroga): fantje od 11 do 16 let (letnik 1973–1978) – moški do 30 let (1959–1972) – moški nad 30 let (1958 in starejši)

Pohod: Od Polanca mimo bivšega partizanskega bunkerja do planinske postojanke „Koče nad Arihovo pečjo“ (1084 m) in v drugi smeri nazaj mimo Resmanove lovske kočje do Polanca.

Pogoji za udeležence: Na XI. Zimskem pohodu „Arihova peč“ lahko sodelujejo vsi. Udeleženci pohoda (pešci) morajo biti zimsko in planinsko opremljeni. Pohodniki se morajo držati proge, ki bo označena. Pohodniki se vzpenjo na planino Bleščečo – Koča nad Arihovo pečjo (kontrolni žig) – in se mimo Resmanove lovske kočje (kontrolni žig) vrnejo po označeni poti nazaj do cilja pri Polancu najkasneje do 15. ure.

Masovni štart za tekače bo ob 10.30 uri, na cilj pa je treba priteči najkasneje do 12. ure.

Prijave in štartnina: Prijave sprejemamo na dan prireditve med 9. in 10. uro. Štartnina znaša 50 šil. (25.000 din.) za odrasle in 40 šil. (20.000 din.) za otroke in mladince. Štartnina se plača ob prijavi. Pohodniki in tekači prejmejo na štartu kontrolni kartonček in značko, tekači pa še dodatno štartno številko.

Priznanja: Vsak udeleženec pohoda prejme diplomu za udeležbo, če po prihodu v cilj predloži kontrolni kartonček.

Kdor se je 5. udeležil zimskega pohoda „Arihova peč“, prejme posebno zlato značko. 5-kratno udeležbo mora dokazati s petimi kartončki. Zmagovalec (domačin) v smučarskem teku prejme spominsko plaketo Slovenskega vestnika. Posebno značko prejme tisti, ki se udeleži teka in pohoda.

Okrepčila, zdravniška služba: Vsak udeleženec prejme toplo pijačo in klobaso. Za zdravniško službo bo poskrbljeno. Vsak udeleženec sodeluje na lastno odgovornost.

Dovoz in parkirni prostor: Iz Šentjakoba v Rožu vodi označena pot proti Področici/Rosenbach, skozi vasi Leše/Lessach, Svadne/Schlatten in Hodnina/Kanin do štarta na Čemernici. Pot bo označena s kažipotmi „Arihova peč“. Parkirišča so na razpolago.

Zimski pohod „Arihova peč“ bo ob vsakem vremenu, v primeru pomanjkanja snega, bo samo pohod.

V okviru prireditve bo kratka spominska svečanost za padle partizane pod Arihovo pečjo februarja 1945.

Slovenska športna zveza
Slovensko planinsko društvo Celovec
Slovensko prosvetno društvo „Rož“

Hud poraz šahistov SŠZ I

Šahisti Slovenske športne zveze/Cartrans I so v soboto doživeli najhujši poraz zadnjih let. V dvoboju z Wolfsbergom I., prvovrščeno ekipo spodnje lige-vzhod so izgubili kar z 1:7. Po pol točke za SŠZ/Cartrans I sta osvojila Alojz Gallob na drugi in Robert Hedenik na osmi deski. Dvoboj „legionarjev“ obeh moštev med Kovačem (SŠZ) in Štuclom (Wolfsberg) je v svojo korist odločil Štucl. Kljub porazu ekipa SŠZ ni v nevarnosti za izpad iz lige. Naslednji nasprotnik bo moštvo iz Wietersdorfa.

Rešil čast SŠZ: Alojz Gallob

Franci Wiegele odličen tretji

Kot je v razgovoru za Slovenski vestnik sam napovedal, se smučarski skakalec Franci Wiegele iz Zahomca očitno približuje dobri formi. Konec tega tedna je sodeloval na mednarodni skakalni prireditvi v Iron Mountainu (ZDA) in se uvrstil na odlično tretje mesto za Švedom Per Inge Tällbergom in Avstrijcem Wernerjem Schusterjem. Franci Wiegele pa je na tej tekmi tudi dokazal, da je zopet sposoben dosegati velike daljave, saj je dosegel tudi najdaljši skok dneva.

Franci Wiegele (Zahomc)

Uspešni smučarji

Sentjanščani in gimnazijci se odlično odrezali na srednješolskem smučarskem tekmovanju. Karin Krušič je zmagala pri dekletih II, pri fantih II pa sta drugo mesto zasedla Kristijan Wrolich in Dominik Kropivnik. Pri šolarjih I je zmagala Katja Malle, pri šolarjih II pa so bili Hannes Oraže, Tomi Partl in Peter Moschitz 2., 3. in 4. Med tekmovalci koroškega izbora Dunja Jamnig in Danijel Užnik nista imela nasprotnikov, pravitako pa tudi ne pri mladincih Martin Moschitz in Mario Mak. Najhitrejša od vseh pa je bila Maja Škrjanec, dijakinja slovenske gimnazije, ki sicer nastopa tudi za jugoslovansko reprezentanco. Komaj 16-letna Maja bo menda dobila avstrijsko državljanstvo in bo potem nastopala za Šentjanž. Izgledi so dobri, saj ima že v teh letih dobre FIS-točke.

ŠAHOVSKA RUBRIKA

Silvo Kovač

Šahovska naloga št. 55

GHEORGHIU – KEENE
Reykjavik 1972

V materialno izenačenem položaju se črni pripravlja za protiigro po odprtih c in d liniji. Vendar pa sta bela skakača v načrtovani akciji bolj uspešna in v sodelovanju z damo spleteta črnemu kralju matno mrežo.

Kako poteka zmagovita kombinacija belega, ki je na potezi, je tokrat naloga reševalcev.

Rešitev naloge št. 54

Na vse groznje črnega beli hrabro odgovarja s skokom prvega „lipicanca“ 1.Sf4!, ki prihaja v napad na črnega kralja. Na 1...Te4: sledi 2.Sg6+ Kh7 in 3.Sdf8 mat. Tudi po 1...g5 zadajo beli skakači črnemu kralju odločilni udarec 2.Sg6+ Kh7 3.De7+ Lg7 4.Sdf8 mat. Še tretja obrambna možnost črnega je neuspešna 1...Lb4 ker sledi 2.Db4: in po 2...Tb4: 3.Sg6+ Kh7 4.Sdf8 mat!